

I dagens frågor

Red: Sten Söderberg

En ny olycksfara

FN:s informationskontor i Norden meddelar:

Efter åtta års arbete godkände ett FN-utskott den 29 juni ett förslag om internationellt avtal angående ersättningsansvar vid olyckor där raketer, satelliter eller andra rymdföremål är inblandade. Den juridiska sub-kommittén tillsatt av Kommittén för fredligt utnyttjande av den yttre rymden inledde sitt arbete 1964 på rekommendation av generalförsamlingen. Vid ett möte i Genève enades man om förslaget utan röstavgivning.

Texten, i form av ett konventionsförslag täcker varje skada som vållas liv och egendom av rymdfarkoster eller andra rymdföremål, som kolliderar med eller störtar ned på egendom tillhörande en främmande stat.

Förslaget skall i september föreläggas Kommittén för fredligt utnyttjande av den yttre rymden där sub-kommitténs 28 medlemmar har säte. Härifrån kommer det troligen att vidarebefordras till generalförsamlingen under hösten.

Alla stater kommer att uppmanas ansluta sig till konventionen som även skall gälla föremål uppsända i den yttre rymden av internationella organisationer.

Förslaget innebär att ersättningsansvar åligger den part som har uppsänt rymdföremålet om det vållar skada på jorden eller på flygmaskiner i luften — oavsett var felet ligger. Om skada

vållas annat föremål i rymden kommer ersättningsansvaret där emot att vara beroende av vilken part som har felat.

Det har faktiskt hänt att några av de tusentals föremål — mest raketsteg — som kretsar i rymden har fallit ned i tätbebyggda trakter som ganska stora skärvor. Någon garanti för att de störande föremålen bränns upp i atmosfären finns alltså inte.

ILO mot bensolfaran

Även om FN:s konferens i Stockholm om skydd av den mänskliga miljön inte börjar förrän i juni 1972, är alla FN-organ redan nu livligt upptagna med att undersöka olika aspekter av problemen kring luft-, vatten- och jordförorening.

För Internationella arbetsorganisationen (ILO) är kampen mot förorening en del av de fasta åliggandena. Organisationens konstitution fastslår alla arbetande människors rätt till skydd mot risk för sjukdom som följd av sitt arbete — detta kan idag tolkas som "rätten till en acceptabel arbetsmiljö".

I Genève har arbetskonferensen i juni dryftat föreliggande metoder för att minska risken för människor som arbetar med bensol — ett kemiskt ämne som används vid framställning av många olika produkter. Ämnet kan inte ensamt förorsaka bensolförgiftning, men kan ofta leda till allvarliga blodförändringar som t. ex. anemi (blodbrist) eller i vissa fall till cancer-sjukdomen leukemi. ILO har länge varit sysselsatt med att säkra arbetarnas skydd mot den kemiska faran och arbetskonferensen antog i år en hemställan samt ett förslag till konvention avseende bekämpning av bensol-förorening.

Sjukvårdens läkemedel

Spri har påbörjat en utredning om sjukvårdens läkemedelsförsörjning. Bakgrunden är att flera sjukvårdshuvudmän anser att det finns oklarheter i läkemedelsförsörjningens mål och organisation. Spri kommer att göra en översiktlig kartläggning av området och ange målen för och kraven på sjukhusens läkemedelsförsörjning. Därvid skall inte enbart distributions-tekniska frågor beaktas utan utredningen skall behandla den totala sjukhusfarmacins ställning vid sjukvården. En första rapport beräknas föreligga i början av 1972.

En referensgrupp har tillsatts för projektet. I denna ingår representanter för sjukvårdshuvudmännen, landstingsförbundet, socialstyrelsen och apoteksbolaget samt anan sjukhusfarmaceutisk medicinsk sakkunskap. Referensgruppens ordförande är sektionschef Kjell Hellewig, Spri, och sekreterare samt projektledare organisationssekreterare Gösta Melander, Spri.

Långtidssjukas tandvård

1967 års folktandvårdsutredning har överlämnat promemorian "Särskilda tandvårdsanordningar för vissa patientgrupper" Under sökningen visar, att bland fysiskt och psykiskt långtidssjuka och därmed jämförbara handikappade finns ett eftersatt tandvårdsbehov av mycket hög angelägenhetsgrad. Särskilda vårdorganisatoriska åtgärder för att tillgodose detta bör därför vidtas jämsides med den allmänna utbyggnaden av folktandvården, så att dessa grupper snarast möjligt bringas i nivå med det stora flertalet medborgare i fråga om tandvård.

I övrigt bör hithörande klientgrupper stödjas med transporttekniska åtgärder och ges ekonomiskt

stöd bli inom ramen för en utvidgad tandvårdsförsäkring.

Där kapaciteten så medger bör självfallet även andra patienter kunna erhålla tandvård vid de särskilda tandvårdsenheter, som avses för nyssnämnda patientgrupper.

Enligt utredningens mening bör behandlingen av ifrågavarande patientgrupper i princip ingå som ett obligatoriskt led i rehabiliteringen och vara inriktad på att ge patienten en så adekvat tandvård som behovet påkallar och omständigheterna i övrigt medger.

Parallellt med den terapeutiska verksamheten måste största uppmärksamhet ägnas åt profylaktiska åtgärder i syfte att så vitt möjligt bevara resultatet av meddelad tandvård och förebygga nya tandsjukdomar. Dyliga åtgärder, framför allt i form av kostrådgivning och munhygien, är av alldeles särskild betydelse för personer med långvarigt nedsatt hälsa och försvårade rörelsemöjligheter.

För dem som vistas i sina hem torde man främst böra inrikta sig på att skapa lokal- och behandlingsmässiga möjligheter för tandvård vid vissa lämpligt belägna distriktstandpolikliniker. På sina håll kan det också enligt utredningen vara lämpligt att skapa förutsättningar för behandling vid privata tandläkarmottagningar.

Kalkbriest hos äldre

Sköra ben och svaga muskler är inte en naturlig följd av åldrandet. Dessa svagheter beror på fel kost, hävdade två utländska forskare vid det symposium om kostens betydelse för äldre människor som i slutet av augusti hölls i Saltsjöbaden i Stiftelsen Svensk Näringsforsknings regi.

Den benskörhet hos äldre människor som så ofta leder till svåra och komplicerade lärbensbrott är inte en naturlig företeelse utan beror på kalkbriest, hävdade dr B. E. C. Nordin från Leeds i England. Denna briest skulle i sin tur bero dels på att kalkomsättningen försämras med åldern, dels på bl. a. D-vitaminbriest, refererar Sv. D.

Nordins teori är helt ny för Sverige. Den skall nu undersökas här hemma.

Genom att lägga extra kalk i maten skulle man alltså kunna komma till rätta med detta problem som hittills ansetts vara ett lika naturligt som obotligt ålderdomstecken. Nordin tror att just nätterna då kroppen inte får någon kalktillförsel är nedbrytande. Genom ett kalktillägg i kvällsmaten skulle man eliminera denna "kalksvält".

I Glasgow har dr T. G. Judge konstaterat att muskelsvagheten hos äldre människor delvis beror på kaliumbriest. Denna svaghet skulle inte endast gå att förebygga utan även att i viss mån bota då det visat sig att muskelsvaga personer som fått kaliumtillägg återfått styrkan.

Ämnen som äggvite- och kalori-behov hos äldre diskuterades livligt och nya metoder att mäta dessa behov redovisades.

Forskningen när det gäller åldrandets problem i samband med kostens betydelse ligger ännu i sin vagg, men deltagarna i Saltsjöbaden förklarade sig mycket nöjda med detta symposium som för många torde innebära att nya metoder provas och teorier testas, slutade Sv.D:s reportage.

Yrkesskadeförsäkringen blir bättre

Socialminister Sven Aspling har nu tillsatt den sedan en tid aviserade utredningen om vår yrkesskadelagstiftning. I det pressmeddelande som gått ut från socialdepartementet sägs det att utredningens arbete ska resultera i förslag till en helt ny lag om yrkesskadeförsäkring. Utredningen ska också se till att samordningen med socialförsäkringen i övrigt blir bättre än den varit hittills. Vissa förmåner ska byggas ut.

Utöver kompensationen för inkomstbortfallet ska utredningen även ta upp frågan om särskild ersättning för det handikapp i andra avseenden som skadan kan förorsaka. Man räknar med att man härigenom ska få bort de skadeståndsprocesser som hittills varit en irriterande faktor på detta område.

Den nya utredningen ska också

lägga fram förslag till en decentralisering av yrkesskadeärendena från riksförsäkringsverket till försäkringskassorna. En åtgärd helt i linje med de allmänna strävanden till utläggning av beslutsfunktionerna "så nära människorna som möjligt" som även tidigare följts på vårt fält.

Den här utredningen hälsas säkert med tillfredsställelse både hos yrkesskadeförsäkringens konsumenter och hos dem som ska utreda och besluta i de inkommande yrkesskadefallen. Inte minst föreställer man sig att de senare är glada över att utredningen fått som mål att komma med förslag till en helt ny lag. Den nu gällande är inte bra. Ett faktum som de många ambitiösa och kunniga tjänstemännen på verkets yrkesskadeavdelning helt orättvist ofta fått bära skulden för vid sina kontakter med allmänheten.

Färre yrkesskador inom Bygg

Byggbranschens yrkesskadestatistik för 1970, som liksom tidigare upprättats av *Bygghälsan*, visar en glädjande minskning av antalet yrkesskador jämfört med närmast föregående år. Yrkesskadefrekvensen (antalet yrkesskador per 1 miljon arbetstimmar) som under 1969 var 54,0 har nu gått ned till 50,7 dvs en minskning med cirka 6 proc.

Uttryckt i antal yrkesskador innebär minskningen att cirka 1 000 man färre skadat sig i arbetet under 1970. Eftersom frånvaron per skada i medeltal är 17,1 dagar innebär minskningen att cirka 17 000 arbetsdagar inbesparats, vilket självfallet är av stor betydelse både för byggföretagen och den enskilde. Beräkningen är baserad på att cirka 16 000 personer skadades under 1969.

Den redovisade statistiken är baserad på uppgifter från 846 byggföretag. Statistikmaterialet omfattar 170 miljoner arbetstimmar och 8 602 yrkesskador med mer än en dags frånvaro.

Antalet arbetstimmar som ingår i statistiken utgör därmed cirka 60 proc av det totala antalet arbetstimmar, som utföres inom Bygghälsans verksamhetsområde.

Färdolycksfallen stiger

Riksförsäkringsverket har nu i Sveriges officiella statistik utgivit "Yrkesskador 1968". Ökningen av antalet olycksfall i arbete är ytterst obetydlig medan antalet färdolycksfall fortsätter att öka på ett skrämmande sätt. De har för män vuxit från 15 (1967) till 5,4 procent (1968) av samtliga skador och för kvinnor från 25,4 till 27,8 procent.

Av de invalidiserande olyckorna sker för män 12,1 procent och för kvinnor 43,8 procent under färd. Även dödsfallen under färd ökar procentuellt av totala antalet dödsfall i arbetet. Huvudparten av färdolyckorna vållas i och av fordon när det gäller männen medan kvinnorna oftare är utsatta för halkning, fall i trappor och dylikt.

Gränsvärden och hygien

Tidskriften Arbetsmiljö (6/71) innehåller en ledare av redaktören, Bertil Delin, som har allmänt socialmedicinskt intresse:

Få ting på arbetsmiljöområdet diskuteras nu så flitigt som de sk hygieniska gränsvärdena. — Riktvärden, säger andra. Man har inom forskningen inte lyckats ena sig om nomenklaturen, så mycket mindre kring bestämningen.

Ett fåtal gräns- eller riktvärden har bestämts på hemmaplan. Vi har i huvudsak hänvisats till de värden som fastlagts i USA. Det anförts från forskarhåll att anledningen är att betydande laboratorieresurser, tillgång på specialutbildad personal och lämpliga industrier krävs för dokumentation.

För något år sedan utgav arbetsmedicinska institutet en förteckning över hygieniska gränsvärden för ett antal ämnen, där effekten på människor undersökts. De grundade sig enligt uppgift på internationella erfarenheter, förmodligen i huvudsak från USA. Våra egna experter på gränsvärden uppger att även Sovjet färdigställt omfattande listor över

sådana gränsvärden, men att dessa i huvudsak grundar sig på djurförsök. I regel lär de ryska värdena ligga avsevärt lägre än de amerikanska för att erbjuda en absolut säkerhetsmarginal. Rysarna lär ha medgivit att de mera ser värdena som en målsättning.

Det hävdas att de gränsvärden som tillämpas i vårt land är säkra men de har i förteckningen rubricerats som rekommenderade.

Det är ett känsligt område detta med arbetshygien. Vi har full och stark tilltro till de rekommendationer som framlagts hos oss. Och full förståelse för de svårigheter som finns när det gäller att följa upp alla de nya tekniska processer och nya kemiska produkter som kommer till användning i en aldrig sinande ström. Men vi har svårt att förstå att det inte skall kunna skapas tillräckliga resurser i vårt land för att kunna garantera ett fullgott skydd mot hälsofarliga ämnen.

Det är bra om vi talar om gränser och tak. Det är bättre om man sätter in värden för totalmiljön. Klarspråk i dessa viktiga frågor är nödvändigt. Helhetsynen efterlyses!

Rättsspsykiatin utreds

Socialstyrelsen tillsatte i mars 1970 en arbetsgrupp med uppgift att utreda det rättsspsykiatriska undersökningsförfarandet och framlägga förslag om bl a en förenkling och rationalisering av förfarandet. I uppgiften ingår bl a att undersöka förutsättningarna för att koppla in rättsspsykiatin i den psykiatriska vårdorganisationen.

Arbetsgruppen har i januari 1971 som ett första led i sitt arbete till socialstyrelsen överlämnat en utredning angående de rättsspsykiatriska undersökningarna. I utredningen föreslås en översyn av lagstiftningen om psykiskt abnorma brottslingar. Därvid framhålls att det är angeläget att radikalt ändra jämställdhetsbegreppet. Vidare läggs fram förslag om bl a begränsningar av antalet rättsspsykiatriska undersökningar samt rationalisering av själva undersökningsförfarandet.

Denna rapport ledde till att justitieministern i april 1971 tillkallade sju sakkunniga för att utreda påföljden för psykiskt avvikande lagöverträdare. I direktiven heter det bl a:

Statsmakternas ansträngningar har länge varit så gott som helt inriktade på att förkorta väntetiderna och att i övrigt förbättra förhållandena inom det rättspsykiatriska undersökningsväsendet. Det kan emellertid ifrågasättas, framhåller justitieministern, om det är möjligt att åstadkomma några bestående förbättringar utan att ta upp de grundläggande bestämmelserna om påföljderna för psykiskt avvikande lagöverträdare till en grundlig översyn och underkasta dem en förutsättningslös omprövning i ljuset av de senaste decenniernas erfarenheter.

Genom brottsbalken (BrB) ställdes ett mer differentierat påföljdssystem till förfogande än enligt äldre rätt. I princip tillerkänns inte längre någon viss påföljd företräde framför andra. I vissa hänseenden finns dock fortfarande regler som inskränker domstolarnas möjligheter att välja påföljd. Hit hör bestämmelserna i 33 kap 2 § om förbud att använda frihetsberövande påföljd inom kriminalvårdens ram, när brott har förövats under inflytande av själslig abnormitet.

Utrymmet för den undersökande läkarens egen uppfattning blir stort. Det är nästan oundvikligt att olika läkare bedömer likartade fall på skilda sätt. Detta är självfallet inte tillfredsställande, eftersom skiljaktigheter i bedömningen kan få avgörande betydelse för den fortsatta behandlingen av de tilltalade i de enskilda fallen.

Av två personer som begår samma brott och företer likartade psykiska egenskaper kan den ene, vars abnormitet bedöms som jämställd med sinnessjukdom, överlämnas till sluten psykiatrisk vård med möjlighet att bli utskriven efter kort tid, under det att den andre, vars abnormitet inte anses jämställd med sinnessjukdom, kanske döms till ett långvarigt fängelsestraff eller till internering under lång tid.

Det har också i debatten hävdats att en person, som har bedömts som jämställdhetsfall och på grund av domstols beslut tas in på sjukhus för sluten psykiatrisk vård, i många fall inte kan få

någon behandling där av meningsfull art. Sådana personer vållar enligt denna uppfattning ofta oro och störningar på sjukhuset och skapar andra problem vid vården av övriga intagna.

Det saknas anledning att frånga principen i BrB att även psykiskt avvikande lagöverträdare skall kunna dömas till brottspåföljd anser justitieministern. Det väsentliga bör vara att den åtalade döms till en påföljd som öppnar möjlighet för honom att få den vård och behandling i övrigt som hans psykiska tillstånd och sociala situation kräver. Själva vården bör ges inom den vårdorganisation som är mest lämplig i det enskilda fallet. Det innebär bl a att det är de föreskrifter som gäller inom vederbörande vårdorganisation som bör bestämma det materiella innehållet i vården.

Invandrarnas utbildning förbättras

Invandrarutredningen har överlämnat delbetänkandet "Invandrarutredningen I. Invandrarnas utbildningssituation. Förslag om grundutbildning i svenska för vuxna invandrare" (SOU 1971:51) till inrikesministern. Utbildningen bör vara frivillig och omfatta 240 timmar anser utredningen. Arbetsgivare med minst fem anställda föreslås bli skyldig att betala lön under grundutbildningen till invandrare som anställs efter 1.1. 1973.

Invandrarutredningens (IU:s) uppdrag är att kartlägga invandrarnas och minoriteternas situation i Sverige och att lägga fram en plan för samhällsåtgärder på olika områden för dessa grupper.

Statsmakterna fattade 1968 principbeslut om undervisning av barn som tillhör språkliga minoriteter. Invandrarbarn i grundskolan kan få särskild stödundervisning under en introduktionsperiod. De kan även få viss undervisning i det egna modersmålet under ordinarie skoltid. Ett utvecklingsarbete pågår för att föra ut 1968 års beslut i praktiken.

Det är nödvändigt att undervisningen för invandrarbarn i grundskolan redan i inledningskedet inriktas på att stimulera barnen att bli tvåspråkiga. En satsning på träning i svenska bör därför ske parallellt med träningen i det egna modersmålet, framhåller utredningen.

Viktig skolreform förfuskad?

Tidskrift för Sveriges sjuksköterskor (14/71) går till angrepp mot genomförandet av vårdlinjen på gymnasier. Ledaren har rubriken "Stor reform men hur genomförs den?".

Den 1 juli 1971 är en milstolpe i det svenska skolväsendets utveckling. Från och med denna dag träder bestämmelserna om den nya gymnasieskolan i kraft. Reformen är viktig för hälso- och sjukvården, främst därför att den genom vårdlinjen erbjuder en basutbildning på gymnasienivå för arbete inom området. För att bedriva en både mänsklig och ekonomisk realistisk hälso- och sjukvård är välutbildad personal av grundläggande betydelse. Det är därför med stor tillfredsställelse man konstaterar att vårdlinjen rönt ett mycket stort intresse och samlat de flesta sökandena av alla linjer. Det kan uppfattas så, att det kommer att ställas mycket stora förväntningar på linjen och på sjukvårdslärarna, som skall ge innehåll åt studierna.

Det finns därför skäl att beklaga att skolreformen vad gäller vårdlinjen inte förberetts mera omsorgsfullt med bl a utbildningskomplettering i tillräcklig utsträckning, fastställande av behörighetsregler m m för sjukvårdslärarna.

Arbetsituationen för ansvariga rektorer och sjukvårdslärare på skolorna har därtill försämrats sedan läkarna på många håll i landet varit obenägna att fortsättningsvis delta i utbildningen. En stor oro råder därför och den är sålunda berättigad. Skolöverstyrelsens lovvärda och snabbt insatta förslag om en förlängning av lärarkurserna vid SIHUS med nio veckor som en temporär lösning till dess att det finns sjukvårdslärare, som genomgått den nya ut-

bildningen, avslogs emellertid av utbildningsdepartementet. Förslaget innebar visserligen vissa kostnader, men kan väl ändå sägas vara ett överkomligt sätt att säkerställa den viktiga reformens genomförande tillsammans med de fortbildningskurser skolöverstyrelsen erbjuder sjukvårdslärare som nu är verksamma i gymnasieskolan.

Det finns anledning att med än större oro se på andra konsekvenser av reformen. Det gäller den kliniska delen av utbildningen. Mot personalorganisationernas åsikter och önskemål om den kliniska utbildningens organisation, sker den nu i form av inbyggd utbildning. Det innebär i princip att den praktiska utbildningen är skild från skolan och handhas av andra än skolans lärare. Kontinuiteten mellan teoretisk och praktisk utbildning bryts, dvs tillämpningen av de teoretiska kunskaperna i vårdarbetet sker fristående. Utbildning för hälso- och sjukvård, med tonvikt på människovård, kan inte delas upp i teori och yrkesteknik utan måste integreras, inte minst i den kliniska utbildningen. Vad som kanske inger den största oron på fältet är avdelningssköterskornas arbetsituation. På dem vilar undervisning och handledning av ett mycket stort antal elever av olika kategorier. I dagens läge innan vårdlinjens praktiska del ännu blivit aktuell, finns det avdelningar där ända upp till 20 elever får utbildning på samma avdelning och hos samma avdelningssköderska.

Handikapphjälp stort forskningsområde

Från 3,5 till 150 miljoner kronor har statens insatser ökat för handikappades försörjning med tekniska hjälpmedel under de sista 20 åren.

— Särskilt glädjande är att även forskning och utveckling under senare år fått allt större resurser, säger direktör Karl Montan, Handikappinstitutet, i senaste numret av institutets tidskrift *Information om rehabilitering*. Detta har i sin tur medfört att den allmänna forskningsdebatten även kommit att beröra detta område. Främst ställs i debatten frågan

hur konsumenten på effektivt sätt kan medverka till forskning och utveckling. Hur skall en facetterad bild av konsumentens mångskiftande intressen kunna skapas?

— Viktigt är, fortsätter direktör Montan, att forskarna själva vänjer sig att ställa siktet mot ett trivalt men lika fullt helt väsentligt mål: nyttan för den handikapade konsumenten av forskningsresultaten.

Lokal kampanj mot rökning

Sollentuna kommun kommer förmodligen att i höst genomföra en kampanj med upplysning om tobakens skadeverkningar. Initiativet kommer från föreningen Hem och skola i Edsberg och den grupp man framför allt vill nå med upplysning är skolungdomen. Hälsovårdsnämnden i Sollentuna har förklarat sig beredd att ta ansvar för kampanjen.

Bakgrunden är bl a att man förra året gjorde en undersökning i Edsbergsskolan som visade att 26 procent av ungdomarna i års-

kurs 7, 41 procent i årskurs 8 och 54 procent i årskurs 9 var rökare.

Resultatet styrks av tidigare undersökningar i Sollentuna där andelen rökare för sjunde årskursen varierat mellan 23 och 33 procent, i åttan mellan 42—58 procent och i nian mellan 39—55 procent.

Hälsovårdsnämnden har redan förklarat sig beredd att ta huvudansvaret för en kampanj mot rökning. Nu ligger avgörandet hos kommunalstyrelsen som väntas tillsätta en arbetsgrupp som skall dra upp riktlinjerna och undersöka kostnaderna. Fritidsnämnden och skolstyrelsen har frågan på remiss för närvarande.

Ny upplaga av "Margarin"

Tredje upplagan av broschyren Margarin, som ingår i Margarinbolagets skriftserie, föreligger nu efter omarbetning. Skriften behandlar relativt ingående råvaruområdet samt tillverkning och utvecklingsarbete. Den är i första hand avsedd för skolor men även för övriga som önskar information om margarin.

Nytt från FSS

Socialchefernas studiedagar

Socialchefsföreningens studiekonferens — Socialvård i framtiden — äger rum i Ronneby 23—25 september. Studiedagarna har karaktären av en intern överläggning, som främst ägnas åt uppföljningsdiskussioner kring debattboken "Socialvård i framtiden".

Programmet upptar bl. a. anföranden av socialminister Sven Aspling, Kjell Ivarsson, Socialstyrelsen och Kurt Sjöström, Samarbetskommittén för socialvårdens målfrågor. Under rubriken "Ekonomi och välfärd" inleds en diskussion av Knut Dahl-Jacobsen, Per Holmberg och Paul Lindblom. Vidare behandlar Bengt Börjesson "Socialkontroll", Alvar Nelson "Klientdemokrati" och Willy Karlsson "Tvång".

socialmedicinsk tidskrift -kontrollerad upplaga

Prenumerationspris: (inklusive moms.)

Helår kr 40, halvår 25

Studerande helår kr 20.

Tidskriften utkommer med 10 nummer per år (1 per månad utom juli och augusti).

Lösnummer kr 5. (exkl. moms.) Dubbel-nr och Special-nr högre pris.

Återgivande helt eller delvis av originalartiklar ur **smt** utan angivande av källan förbjudes.

Annonssavdelning:

Red. Nils Byttnar, Strandliden 60, 162 04 Vällingby.
Tfn 08-38 52 99, 38 77 58.

Annonsspriser:

Omslagets andra sida kr 550, omslagets fjärde sida kr 650,

helsida kr 500, halv sida kr 300, kvartsida kr 175 mm-pris kr 1:50 per enkel spalt, 70 mm.

Spalthöjd 210 mm, spaltbredd 70 mm, sidans bredd (2 spalter) 150 mm.

AB Egnellska Boktryckeriet, Stockholm 1971

Utgivningsplan 1971

Nummer	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Utkommer	25/1	25/2	25/3	23/4	24/5	25/6	24/9	25/10	25/11	17/12
Sista manuskriftdag										
för annonser	28/12	25/1	22/2	22/3	22/4	24/5	23/8	23/9	25/10	18/11
platsannonser	5/1	5/2	5/3	1/4	5/5	7/6	3/9	6/10	5/11	1/12